

Samen Werken aan Sterke Wijken

Zo draag jij bij aan een gezonde leefomgeving

Zorg voor voldoende
tijd, ruimte en middelen

Waar in geef jij
inwoners **écht** regie?
En waar houd je
(onbewust) controle?

Laat inwoners
zelf handelen

Wees zichtbaar in de wijk

Hoe vaak zoek jij **contact met inwoners** tijdens het participatieproces? En doe je dat ook als je minder goed nieuws hebt?

Communiceer open en regelmatig

Wie is in jouw wijk of organisatie **de verbinder**? En hoe versterk je deze rol?

Zorg voor **gelijkwaardige bijdrage en inzichten**

Hoe goed **ken jij je collega's** uit het andere domein? En waar kunnen jullie elkaar deze week mee helpen?

Wijs een **regisseur** aan

Ontmoet elkaar

Maak resultaten zichtbaar

GGD Twente

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

GGD
IJsselland

Gefinancierd door **ZonMw**
11010012310004

SAMEN WERKEN AAN STERKE WIJKEN

ZO DRAAG JIJ BIJ AAN EEN GEZONDE LEEFOMGEVING

Deze praatplaat biedt inspiratie en handvatten voor professionals en beleidsmakers die integraal en samen met inwoners werken aan een gezonde leefomgeving in de wijk. Een gezonde leefomgeving is een plek die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en gezond gedrag, bescherming biedt tegen gezondheidsrisico's en waar de druk op gezondheid laag is. Om hierin verschil te maken, is samenwerking nodig tussen gemeenten, woningcorporaties, zorg- en welzijnsorganisaties én inwoners. Maar hoe geef je zo'n samenwerking vorm in de praktijk?

Op deze praatplaat vind je overzichtelijk de belangrijkste bouwstenen, praktijkvoorbeelden, tips en verwijzingen verzameld. De inzichten zijn

gebaseerd op ervaringen in drie wijken, gelegen in de gemeenten Losser, Wierden en Zwolle, binnen het project Samen Werken aan Sterke Wijken. Dit project was een participatief actieonderzoek van anderhalf jaar, waarin onderzoekers samen met professionals en inwoners onderzochten wat in de wijk werkte, waarom en in welke context.

Gebruik de praatplaat als gespreksstarter: om met collega's, partners of inwoners te verkennen wat goed werkt, waar kansen liggen en hoe je samen verder kunt bouwen aan een gezonde leefomgeving.

ZORG VOOR VOLDOENDE TIJD, RUIMTE EN MIDDELEN

Zonder tijd en middelen stopt de samenwerking. Professionals hebben ruimte nodig in hun agenda én het mandaat om buiten hun formele taakopdracht te kijken en integraal te werken. Gemeenten en organisaties die hier bewust op inzetten—bijvoorbeeld via themagroepen of vrije uren voor samenwerking—zien dat samenwerking beter van de grond komt.

Inwoners sluiten sneller aan wanneer zij weten dat er middelen beschikbaar zijn om hun ideeën daadwerkelijk uit te voeren. Daarbij blijken inwoners ook met beperkte middelen vaak verrassend creatief te zijn. Wat zij vooral nodig hebben, is ondersteuning in het proces en ruimte om te mogen doen. Ook helpt het wanneer inwoners die een grotere rol vervullen – bijvoorbeeld als verbinder – financieel worden ondersteund, zodat zij meer tijd en energie kunnen steken in hun inzet voor de wijk.

Samenwerking vraagt ook ondersteuning richting collega's die minder vertrouwd zijn met participatief of integraal werken. Training of ondersteuning vanuit ervaren collega's kan hierbij helpen. Tot slot is stimulans vanuit bestuur, management of gemeenteraad cruciaal. Bestuurlijke steun voor inwonersparticipatie en integrale samenwerking gaat hand in hand met de bereidheid om daarvoor capaciteit en middelen vrij te maken.

Casus Zwolle – Inwoners ontvangen een vrij te besteden leefbaarheidsbudget

In de wijk Kamperpoort in Zwolle maken inwoners zich al langere tijd zorgen over de leefbaarheid. De gemeente heeft een leefbaarheidsbudget van €200.000 beschikbaar gesteld aan de wijk. Dit budget werd bewust in handen van de inwoners gelegd. Een projectleider wijkmanagement is aangesteld om inwoners te ondersteunen bij het opstellen van een leefbaarheidsplan en het schrijven van het bijbehorende college- en raadsvoorstel.

Samen met inwoners zijn ideeën opgehaald, prioriteiten bepaald en kosten ingeschat. Dankzij het budget en de inzet van bestaande netwerken, zoals inwonersgroep De Groene Poort, is een brede groep inwoners betrokken geraakt. Inwoners spreken van een positieve ontwikkeling: "Het is nu veel meer een samenwerking geworden, waarbij de gemeente ook gebruikmaakt van ons netwerk. We hebben elkaar daarin beter gevonden." De eerste aanpassingen in de wijk zijn uitgevoerd, waaronder een kunstgrasveld en een kruidentuin. Inmiddels nemen de inwoners zelf de regie over de besteding van het resterende budget.

Reflectie: Hoeveel ruimte is er in jouw organisatie om actief samen te werken met inwoners – ook buiten de gebaande paden?

GEEF INWONERS VRIJHEID EN VERTROUWEN OM ZELF TE HANDELEN

Inwoners komen pas écht in beweging als ze het vertrouwen krijgen om zelf te doen wat zij belangrijk vinden. Als plannen mogen ontstaan vanuit enthousiasme en ervaringen in de praktijk, ontstaat er energie én eigenaarschap. Wanneer de gemeente los durft te laten, ontstaan creatieve oplossingen die aansluiten bij de wijk. Vertrouwen geven loont – te veel regels of controle dooft het vuur.

Casus Zwolle – Inwoners als motor voor vergroening

In de Zwolse wijk Kamperpoort zet een groep inwoners zich al sinds 2014 in voor de vergroening van hun leefomgeving; sinds 2019 doen zij dit onder de naam De Groene Poort. Wat begon als een reeks kleine acties begon – soms uit burgerlijke ongehoorzaamheid – heeft geleid tot grote veranderingen in de wijk. Inmiddels heeft de groep naam opgebouwd binnen de gemeente en wordt ze gezien als een serieuze samenwerkingspartner.

De Groene Poort denkt actief mee met de gemeente over plannen, heeft adoptiegroencontracten en mag geveltuinen aanleggen. In sommige gevallen is de rolverdeling zelfs omgedraaid: “Wij bellen jullie voor bomen,” aldus een gemeentemedewerker. Wanneer er bijvoorbeeld plantmateriaal over is, vraagt de gemeente aan De Groene Poort waar deze geplaatst kunnen worden.

Doordat inwoners zelf het initiatief nemen en bereid zijn verantwoordelijkheid te dragen, ontstaat er ruimte om verder te gaan dan normaal mogelijk is: “Als zij [de Groene Poort] dingen adopteren qua groen, dan kun je net wat verder gaan met vergroening in de openbare ruimte.” De groep hanteert een omgekeerde aanpak: inwoners hoeven alleen aan te geven als ze geen groen willen, in plaats van een aanvraag te doen als ze het wel willen.

Het vertrouwen tussen inwoners en gemeente zorgt ervoor dat De Groene Poort veel verschillende initiatieven oppakt en de wijk zichtbaar groener wordt. Volgens inwoners sluit deze aanpak goed aan bij het karakter van de Kamperpoort, dat zich kenmerkt door “buiten de lijntjes kleuren” en een directe, eerlijke manier van doen.

Reflectie: Waarin geef jij inwoners écht regie? En waar houd je (onbewust) controle?

Tip: Zeg niet te snel “nee”, maar zoek actief naar wat wél kan. Begin klein, experimenteer, en haak aan waar al energie zit.

ZORG VOOR GELIJKWAARDIGE BIJDRAGE EN GEZAMENLIJKE INZICHTEN

Wanneer inwoners en gemeente samen optrekken als gelijkwaardige deelnemers, ontstaat er ruimte voor wederzijds begrip en vertrouwen. Open en gelijkwaardige gesprekken kunnen op verschillende manieren worden gefaciliteerd, bijvoorbeeld door inzet van een externe partij gespecialiseerd in participatieprocessen die een onafhankelijke rol vervult. Dit helpt om een open sfeer te creëren, waarbij de gemeente bewust niet de regie neemt.

Duidelijkheid over het doel, kaders en het niveau van participatie voorkomt ruis in het proces. Door hier vooraf samen bij stil te staan, ontstaat een gedeeld beeld van wat wél en niet mogelijk is. Inwoners voelen zich gehoord en serieus genomen als zij vroegtijdig betrokken worden en weten waar ze invloed op hebben. Transparantie over beschikbare budgetten versterkt dit gevoel.

Casus Losser – Onafhankelijk participatietraject Martinuskerklocatie

In de gemeente Losser is een participatietraject opgezet voor de herontwikkeling van de Martinuskerklocatie en de omliggende parkachtige omgeving. Een externe partij met expertise in participatie begeleidde het traject. Het doel was om ideeën en wensen van inwoners te vertalen naar haalbare plannen voor de herinrichting.

Het traject begon met een inloopavond. De sfeer was aanvankelijk kritisch: inwoners waren sceptisch en verwachtten dat de plannen

vaststonden of dat er toch niets met hun ideeën zou worden gedaan. Medewerkers van de gemeente namen bewust een luisterende houding aan, zonder direct met antwoorden of oplossingen te komen. Voor sommigen was dat lastig en voelde het onnatuurlijk om niet direct te reageren of in de uitvoerstand te schieten. Toch bleek deze benadering effectief, omdat het inwoners de ruimte gaf om hun zorgen en twijfels openlijk te uiten en zich gehoord te voelen.

Vervolgens vonden drie werksessies plaats, waarin inwoners in themagroepen aan de slag gingen. De sessies boden ruimte om kennis te maken met de vraagstukken en ideeën om te zetten in concrete wensen. De onafhankelijke begeleiding stimuleerde gelijkwaardig gesprekken tussen inwoners, gemeente en andere betrokkenen. Dit werd gewaardeerd: “Je hoort dingen uit eerste hand die je anders zou missen. Dat maakt echt verschil.” Het traject werd afgesloten met een feestelijke bijeenkomst inclusief barbecue. Tijdens deze afsluiting werd het schetsontwerp gepresenteerd en overhandigden kinderen en inwoners een document met ideeën aan de wethouder. De reacties op het schetsontwerp waren positief: inwoners herkenden hun eigen input in het ontwerp en voelden zich serieus genomen.

Tip: Zoek actief de dialoog op, ook als meningen uiteenlopen. Je hoeft elkaar niet altijd te vinden, maar door in gesprek te blijven groeit het onderling begrip.

Reflectie: In hoeverre kunnen inwoners zich op gelijke voet met de gemeente bewegen in het proces? Wat kan er gedaan worden om hun positie te versterken?

STEL EEN REGISSEUR AAN ALS VERBINDENDE KRACHT

Een verbinder houdt overzicht, brengt mensen samen en zorgt voor een integrale aanpak en continuïteit. Deze persoon weet wie er actief zijn, wat er speelt, en zorgt dat losse lijntjes aan elkaar geknoopt worden. In Samen Werken aan Sterke Wijken kwamen we verschillende binders tegen: een regisseur bestuurlijke vernieuwing die collega's ondersteunt bij inwonersparticipatie en opgaveregisseurs die opgaven binnen de gemeente verbinden. Daarnaast zagen we wijkmanagers en kartrekkers vanuit inwonersinitiatieven die partijen in de wijk bijeenbrengen. Kartrekkers uit de wijk vormen waardevolle ingangen voor gemeenten en organisaties die samen met inwoners willen werken.

Zonder duidelijke regiefunctie ontstaat versnippering en werken partijen langs elkaar heen. Momenteel zien we dat verbindende rollen vaak worden opgepakt uit persoonlijke motivatie. Dit maakt het kwetsbaar, zolang de rol niet structureel is ingebed binnen de gemeentelijke organisatie, blijft de continuïteit afhankelijk van individuele inzet. In domeinoverstijgende samenwerking maakt het niet uit of de verbinder organisatorisch bij het fysieke of sociale domein is ondergebracht – als deze persoon maar de ruimte krijgt en in staat is om werkelijk te verbinden.

Casus Wierden – Regie op bestuurlijke vernieuwing rondom inwonersparticipatie

De Toekomstvisie 2023 was het eerste integrale visiedocument van de gemeente Wierden. Om de koers te bewaken en daadwerkelijk verandering te realiseren, is een regisseur bestuurlijke vernieuwing aangesteld. Deze regisseur stimuleert medewerkers om al in een vroeg stadium met inwoners in gesprek te gaan en ondersteunt bij het opstellen van communicatie- en participatieplannen, die verplicht zijn bij elk projectplan.

De regisseur moedigt collega's aan om zich te verplaatsen in het perspectief van inwoners en werkt zo aan een cultuurverandering binnen de organisatie. Ook de gemeenteraad en het college worden actief uitgedaagd om na te denken over participatie. Dit leidt tot vernieuwende werkwijzen, zoals andere vormen van raadsvergaderingen waarbij inwoners eerder betrokken worden, kunnen meepraten in voorbereidende overleggen en zelfs ondersteund worden bij het indienen van inwonersinitiatieven.

Reflectie: Wie is in jouw wijk of organisatie de verbinder? En hoe versterk je deze rol?

Actie: Breng in kaart welke (inwoners)initiatieven en samenwerkingsverbanden er actief zijn in de wijk, en sluit hier zoveel mogelijk bij aan bij het opstarten en uitvoeren van projecten.

ONTMOET ELKAAR: PERSOONLIJK CONTACT IS ESSENTIEEL

Persoonlijk contact is onmisbaar in de samenwerking met inwoners. Dit kan bijvoorbeeld door de wijk in te gaan, aan te bellen, op de markt te staan of aanwezig te zijn bij lokale bijeenkomsten. Informele ontmoetingen en herhaald contact zorgen ervoor dat professionals zichtbaar en herkenbaar worden in de wijk – als een vertrouwd gezicht dat inwoners durven aanspreken. Voor het betrekken van inwoners bij een participatietraject kun je ook gebruikmaken van bestaande netwerken van bijvoorbeeld scholen, welzijnsorganisaties of huisartsenpraktijken. Deze organisaties hebben vaak al duurzame relaties met inwoners en kunnen helpen de drempel te verlagen.

Persoonlijk contact werkt niet alleen tussen professionals en inwoners, maar ook tussen professionals onderling. Wie elkaar kent, weet elkaar sneller te vinden. In het contact leer je elkaar beter begrijpen, weet je wat de ander kan bijdragen en ontstaat er ruimte voor samenwerking. In een tijd waarin online overleg laagdrempelig en efficiënt is, blijft fysieke ontmoeting onmisbaar. Denk aan het samen organiseren van activiteiten in de wijk of het deelnemen aan werkgroepen die domeinen en organisaties overstijgen. Elkaar in levenden lijve zien, leidt tot rijkere gesprekken, versterkt onderling begrip en maakt het makkelijker om ook op andere momenten verbindingen te leggen. Daarnaast biedt fysiek samenkomen de ruimte om gezamenlijk te reflecteren op wat wel en niet werkt in de samenwerking. Wanneer mensen met verschillende achtergronden, rollen en perspectieven samen terugkijken op ervaringen, ontstaan nieuwe inzichten en gesprekken die anders uitblijven.

Casus Wierden – Ontstaan van het regieteam Wierden-West

De komende jaren vindt er een herinrichting plaats in de wijk Wierden-West. Tijdens een gezamenlijke onderzoeksactiviteit, waarin werd gereflecteerd op projecten in de wijk, kwamen zowel inwoners als professionals uit verschillende partijen en domeinen fysiek bij elkaar. Doordat zij in een samenstelling bijeenkwamen die afweek van de gebruikelijke overleggen en zij open konden reflecteren op hun werkwijze in de wijk en binnen de gemeentelijke organisatie, ontstonden er andere gesprekken en nieuwe ideeën.

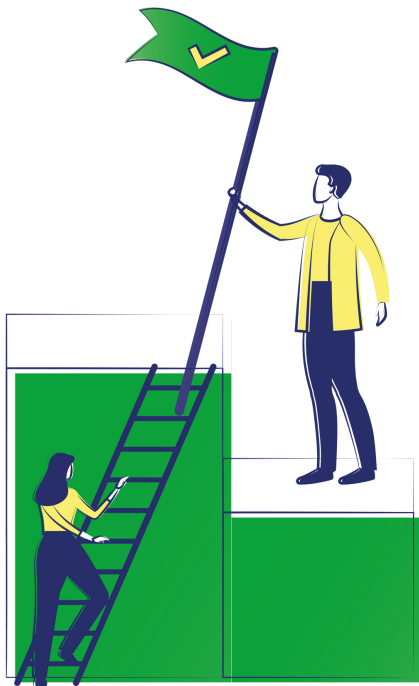
Tijdens deze ontmoeting werd duidelijk dat er in Wierden-West veel verschillende initiatieven lopen, maar dat deze nog onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. De behoefte aan betere afstemming en samenwerking rond de herinrichting leidde tot de oprichting van het regieteam Wierden-West: een enthousiaste groep medewerkers vanuit verschillende gemeentelijke domeinen die nu regelmatig samenkomt om de plannen op elkaar af te stemmen en zo de integraliteit in de wijk te versterken.

Tip: Gebruik eten als middel om mensen samen te brengen. Initiatieven zoals 'Soep op de Stoep' laten zien hoe laagdrempelige ontmoetingen kunnen zorgen voor verbinding en vertrouwen.

Reflectie: Hoe goed ken jij je collega's uit het andere domein? En waar kunnen jullie elkaar deze week mee helpen?

MAAK RESULTATEN ZICHTBAAR EN DEEL SUCCES

Zichtbare resultaten zijn een belangrijke motivatie voor actieve betrokkenheid van inwoners. Geveltuinen, een schetsontwerp of andere concrete verbeteringen maken abstracte participatie tastbaar. Als resultaten uitblijven, daalt het vertrouwen en haakt men af. Deel daarom ook kleine successen en houd de voortgang zichtbaar – letterlijk én figuurlijk.

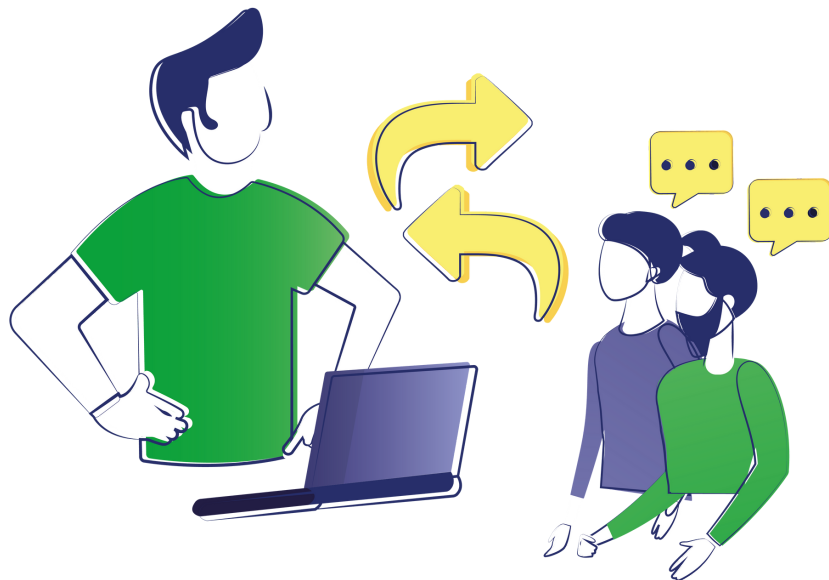
Casus Zwolle – Vergroening werkt aanstekelijk

De Vogelbuurt in de Zwolse wijk Kamperpoort is een sterk versteende omgeving, maar daar komt verandering in dankzij de inzet van inwonersgroep De Groene Poort. Deze actieve groep zet zich al jaren in voor het vergroenen van de wijk. Ze leggen geveltuinen aan, onderhouden groen in de wijk, ondersteunen buurtbewoners bij het vergroenen van hun achtertuin en beheren moestuinen. Om anderen te enthousiasmeren, deelt De Groene Poort voor- en nafoto's van vergroende plekken, wat bijdraagt aan de zichtbaarheid en positieve beeldvorming. De zichtbare vergroening van de wijk motiveert andere inwoners om hetzelfde te doen bij hun eigen huis. Wat resulteert in nog meer groen in de wijk.

Actie: Deel kleine én grote successen zichtbaar in de wijk. Hang bijvoorbeeld foto's op in het buurthuis, deel updates via de wijkkrant of organiseer een 'resultaten-wandeling' door de wijk.

COMMUNICEER OPEN EN REGELMATIG

Goede communicatie houdt participatie levend. Houd inwoners regelmatig op de hoogte van ontwikkelingen, ook als er (nog) niets nieuws te melden is. Wees eerlijk over wat wel en niet kan, gebruik begrijpelijke taal en stem af op de leefwereld van inwoners. Formele communicatie, zoals terugkoppelingen per e-mail, draagt bij aan transparantie en vertrouwen. Tegelijkertijd zorgen lokale en laagdrempelige kanalen – zoals wijkkrantjes, sociale media van inwonersgroepen of persoonlijk contact in de wijk – vaak voor meer bereik en betrokkenheid. Een combinatie van beide is vaak het meest effectief.

Casus Losser – Open en regelmatige communicatie in het participatietraject

Voor de herontwikkeling van de Martinuskerklocatie en de omliggende parkachtige omgeving zette de gemeente Losser een participatietraject op. In drie werksessies dachten inwoners in themagroepen mee over het ontwerp van de locatie. Na elke sessie ontvingen zij een terugkoppeling per e-mail, inclusief notulen. Deze open en regelmatige communicatie – waarin ook werd gedeeld wat niet mogelijk was – gaf inwoners het gevoel serieus genomen te worden en wekte vertrouwen in het proces.

Basisschoolleerlingen leverden tekeningen aan, die in elke stap van het traject een plek kregen, wat het proces extra persoonlijk maakte. Daarnaast ging de projectontwikkelaar persoonlijk langs bij omwonenden om kennis te maken en uitleg te geven over de werkzaamheden. Deze directe benadering werd zeer gewaardeerd. Tijdens de uitvoering bleek hoe nieuwsgierig inwoners waren en hoezeer zij informatie op prijs stelden, ook over zaken die de projectontwikkelaar zelf minder belangrijk achtte.

Reflectie: Hoe vaak zoek jij contact met inwoners tijdens het participatieproces? En doe je dat ook als je minder goed nieuws hebt?

WEES ZICHTBAAR IN DE WIJK

Fysieke aanwezigheid maakt het verschil. Door zichtbaar aanwezig te zijn in de wijk – bijvoorbeeld op straat of bij activiteiten – laat je zien dat je betrokken bent. Inwoners ervaren dit als erkenning, waarderen de moeite en het verlaagt de drempel om contact te leggen. Ook zichtbare ontmoetingsplekken of inwonersinitiatieven maken participatie concreet en aanstekelijk.

Casus Wierden – Wijkwandeling in Wierden-West

In de gemeente Wierden wordt periodiek een inventarisatie gemaakt van specifieke aandachtspunten per wijk. Naast deskresearch en interviews met stakeholders en sleutelfiguren, is de leefomgevingsscan een belangrijk onderdeel. Deze bestaat uit een wijkwandeling, gecombineerd met belevingsvragen en verhalen van inwoners.

De wijkwandeling in Wierden-West begon vanuit een opdracht aan het fysieke domein om de wijk op te knappen. Waar eerder plannen vooral door de gemeente werden opgesteld en achteraf gedeeld met inwoners, bleek deze top-down aanpak in een andere wijk niet effectief. Tegelijkertijd wilde het sociaal domein meer werken vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid. De traditionele wijkwandelingen richtten zich vooral op gebreken – zoals losse stoeptegels of kapotte verlichting – en betrokken het sociaal domein slechts beperkt.

Om het sociaal domein actiever te betrekken en vanuit een bredere, positievere benadering de wijk in te gaan, is gekozen voor een nieuwe aanpak. Tijdens de wijkwandeling ging een grote groep inwoners, gemeentemedewerkers van verschillende domeinen en andere betrokken organisaties samen de wijk in. Onderweg ontstonden open gesprekken over zorgen, wensen en ideeën. Inwoners konden hun ervaringen direct delen, en dankzij de begeleiding door een externe partij was er een positieve en open sfeer.

De fysieke aanwezigheid van de gemeente in de wijk maakte ambtenaren zichtbaar en benaderbaar voor inwoners en professionals, wat het wederzijds begrip versterkte. Deze aanpak leidde bovendien tot betere samenwerking tussen het sociale en fysieke domein binnen de gemeente. De inzichten en ervaringen uit de wandeling zijn samengevat in een rapport en vormen input voor de herinrichting van Wierden-West.

Actie: Reserveer maandelijks tijd om 'in de wijk' te zijn – zonder vast plan, gewoon aanwezig zijn.

Tip: Sluit aan bij bestaande momenten waarop inwoners samenkomen, zoals een buurtinitiatief of koffiemoment. Dit verlaagt de drempel en vergroot de betrokkenheid.

MEER WETEN?

KENNISBUNDELS EN INSPIRERENDE VOORBEELDEN

[Burgerparticipatie \(Gemeenteteiler\)](#)

[Kennisbundel Gezond leven in gemeente en regio \(ZonMw\)](#)

[Kernwaarden voor een gezonde leefomgeving \(GGD GHOR\)](#)

[Toolbox Gezonde Leefomgeving \(Gids Gezonde Leefomgeving\)](#)

[Randvoorwaarden voor succesvolle inwonersparticipatie \(RIVM\)](#)

[Handreiking bewonersparticipatie \(RIVM\)](#)

[Magazine Voorstad Beweegt](#)

[Magazine Kracht in de buurt \(LPB\)](#)

TOOLS OM TE WERKEN AAN EEN GEZONDE LEEFOMGEVING

[IJssellandscan](#)

[Positieve Gezondheid op de Tekentafel \(IPH\)](#)

[Positieve Gezondheid de wijk in! \(Louis Bolk Instituut\)](#)

[GO! methode \(RIVM\)](#)

[De Leefplekmeter \(Pharos\)](#)

[Met bewoners werken aan leefbare wijken en buurten \(WijkWijzer\)](#)

[Proces instrumenten \(Gids Gezonde Leefomgeving\)](#)

[Toolkit lokale werksessie \(RIVM\)](#)

[Keuzewijzer e-tools 2.0 \(Movisie\)](#)

[Inwonersparticipatie instrumenten \(Beweegvriendelijke Buurt\)](#)

[Checklist Bereiken en Betrekken inwoners \(Pharos\)](#)

CIJFERS GEZONDE LEEFOMGEVING

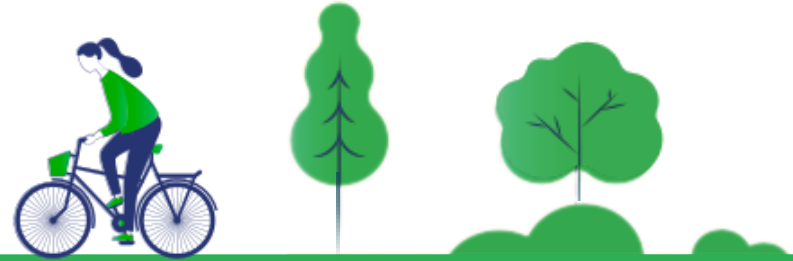
[Twentse Gezondheidsverkenning](#)

[IJssellandscan](#)

[Check je plek \(Atlas Leefomgeving\)](#)

[Klimaat-effectatlas](#)

[Data duurzame leefomgeving \(waarstaatjegemeente.nl\)](#)

COLOFON

Dit project is tot stand gekomen in samenwerking tussen de provincie Overijssel, de gemeenten Losser, Wierden en Zwolle, GGD Twente, GGD IJsselland, Wageningen University & Research en diverse lokale partners.

AUTEURS

Samantha Elkhuisen, Floor Leeferink, Suzanne Prins, Annelot van Rooij, Marja de Jong & Henk Broekhuizen.

FINANCIERING

De uitvoering van dit project is mede mogelijk gemaakt door financiering van ZonMw (projectnummer: 08391062310002) in het kader van [het programma Gezonde Leefomgeving Integrale Aanpak \(GLIA\)](#).

AFBEELDINGEN

Morskiet Ontwerpers.

CONTACT

GGD Twente: onderzoek@ggdtwente.nl

GGD IJsselland: onderzoek@ggdijselland.nl